

Önértékelés

- A hozzászóláshoz [regisztráció](#) és [bejelentkezés](#) szükséges

Módszer típusa

Értékelési módszerek

Rövid összefoglalás

A tanulói önértékelés lehetővé teszi a tanárok és a diákok számára, hogy partnerek legyenek a tanulásban, és értéket ad ennek a partnerségnek.

A módszer kifejtése

Önértékelés: „Az ember kritikai megítélése és minősítése önmagáról, képességeiről, tevékenységéről, magatartásáról. A folyamatos önmegfigyelésen és önellenőrzésen alapuló önértékelés lehetővé teszi az egészséges, személyiségre jellemző önismeret és önbizalom kialakulását, az önirányítás képességének fejlődését.” - Báthory Zoltán - Falus Iván: Pedagógiai lexikon III., Budapest 1997, (102. o.)

Az önértékelés fontos eszköze annak, hogy a tanuló átlássa a tanulás céljait, a tanulás során szerzett új ismereteit összekapcsolja a korábbi ismereteivel, képes legyen a megtanultakat más kontextusban is alkalmazni, egy-egy tanulási szakasz lezárásakor értékelje saját teljesítményét a már elért és a még el nem ért célok és követelmények mentén.

Az önértékelés képessége nem öröklött, hanem tanult képesség, ezért a tanulókat segíteni kell abban, hogy képesek és készek legyenek önmaguk tudásának és teljesítményének reális értékelésére. Ezt ösztönző légkör megteremtésével és az értékelés céljainak tisztázásával támogatjuk. Az önértékeléshez adhatunk szempontokat, illetve tehetők fel kérdések, de a tanulót is készíthetjük saját értékelési szempontok kialakítására. Ez azért is fontos, mert a tanulói is átgondolja, hogy mit és hogyan tanult, milyen erősségei és milyen gyengeségei vannak és „rákényszerítjük”, hogy a tapasztalatait tudatosan feldolgozza.

A módszerrel kapcsolatos kihívások, buktatók és azok kezelése

Önértékelési zavarral küzdő gyerek teljesítménye gyenge, elhárító mechanizmusai vannak, szorong. Az önértékelési zavarok következményeként iskolai kudarcok léphetnek fel. A reális önértékelésű gyerek teljesítménye jó, kevésbé szorongó, csoportjában kiemelkedő helyet foglal el, kevésbé befolyásolható. Fontos feladatuk a szülőknek és a pedagógusoknak, hogy a helyes önértékelést erősítsék meg a gyerekekben.

Gyakorlati tippek a módszer alkalmazásához

Javasoljuk az iskoláknak, hogy motiválják a tanulókat rendszeres beszámoltatással – és főleg az önértékelés, önellenőrzés érdekében – online feladatokkal. Emellett természetesen a tanulási folyamat nyomon követésére számos lehetőség áll rendelkezésre, amelyek széleskörű alkalmazása és értékelése egyaránt fontos. Az online feladatokkal való önértékelés egyben a digitális készségeket is fejleszti.

„A pedagógiai értékelés kiegészülhet a tanulói **önértékelési lehetőségekkel**. Ilyenek lehetnek a pedagógus által összeállított szempontsorok tanulói önértékeléshez, amelyekre szintén számos példát lehet találni. Ezeket a tanulók kitölthetik táblázatokban, tesztekben is. A pedagógusok bátoríthatják a tanulókat arra is, hogy **önreflektív eszközöket** használjanak.

Ezek lehetnek akár egyszerű ellenőrző listák, akár a tanulás affektív elemeit (motiváció, attitűd, érdeklődés) vagy egyéb készségek fejlődését (például időmenedzsment, énhatékonyság, önmotiváció) mérő kérdőívek, felmérések, de a tanulók által készített naplók, rövid szöveges beszámolók, fórumbejegyzések, moodboardok (hangulattáblák) vagy hangulatjelekkel (emotikonokkal) készített visszajelzések a tanulási folyamat egyes lépéseiről, a feladatvégzésről vagy teljesítményükről is alkalmasak az önértékelésre. Ezeknek az eszközöknek lényeges hozadéka a tanulók önismeretének fejlesztése és a reflektív szemlélet elsajátítása, amelyek az úgynevezett 21. századi készségek között alapvető fontosságúak.”[\[1\]](#)

[\[1\]](#) A tanulási folyamat nyomon követése

https://www.oktatas.hu/koznevelas/ajanlas_szemelyes_talalkozas_nelkuli_oktatas_nevelas_modszereire/tanulasi_folyamat_nyomon_kovetese

Az önértékeléshez önálló mérőeszközt szükséges fejleszteni, vagy alkalmazhatunk tanulási eredmény alapú kompetenciamátrixot, vagy használhatjuk a minősítő értékeléshez készített mérőeszközt. Az önértékelés módja lehet a tanulói munkanapló vezetése,

továbbá a portfólió is, ha az nem csak leíró, hanem elemző jellegű és pl. strukturált, az átgondolást, és az értékelést segítő szempontok, kérdéssorok mentén leírják tapasztalataikat, észrevételeiket és azt is, hogy miben érzékeltek problémát, hogy hol tartanak adott tanulási eredmények elérésében.

A módszer előnyei

Az önálló tanulás képességének alapja a tudatos, reflektív tanulás, azaz, hogy a tanuló tisztában legyen saját tanulási stílusával, erősségeivel és gyengeségeivel. Ha van rá mód, értékeljük közösen a tanulóval és a tanulótársakkal a tanulási folyamatot egyéni és csoportos beszélgetések során.

Az önértékelés módszerét használjuk a “tanuló-központú” módszerekben, része a fejlesztő értékelésnek és kiemelten fontos a projektalapú oktatás komplex értékelésének részeként.